Ministry of Higher Education and Scientific Research

بەش : زمانی کوردی

کۆلێژ : پەروەردەی شەقلاوە

زانکۆ : سەلاحەددین

جۆری بابەت : ژانرە ئەدەبییەکان

پەرتوکی کۆرس : قۆناغی سێیەم

ناوی مامۆستا : کامران ابابکر خضر

ساڵی خوێندن : ٢٠٢٠-٢٠٢١

پەرتوکی کۆرس

1.ناوی کۆرس	ژانرە ئەدەبییەکان
2. ناوی مامۆستا	کامران ابابکر خچر
3. بەش و کۆلێژ	زمانی کوردی / کۆلێژی پەروەردەی – شەقلاوە
4.پەیوەندی	kamaran.khudhur@gmail.com
5.یەکەی خوێندن بە(کاتژمێر) لەیەك هەفتەدا	٢ کاتژمێر – تیۆری لە هەفتەیەکدا
6. ژمارەی کارکردن	ڕۆژانی شەممە ، ٢ شەممە ، ٤ شەممە / لە کۆلێژ ئامادەی وانەوتنەوەم هەیە ڕۆژانی ١ شەممە / کاتژمێرەکانی کتێبخانە ڕۆژانی ٣ شەممە / کاراکردن و کارکردن و کۆبوونەوە لەو لیژنانەی تێیدا ئەندامم
7.کۆدی کۆرس	
8.پرۆفایلی مامۆستا	لەدایك بووی : پایزی(1988) لە قەزای شەقڵاوە .. • لە ساڵی (2007) ناوی لە (زانکۆی صلاح الدین - کۆلێژی پەروەردەی بنیات – بەشی زمانی کوردی) دا هاتۆتەوە. • دەرچووی ساڵی (2010-2009) یە ، بە نمرەی (81). • پلەی (یەکەم)ی لە سەر ئاستی بەشی زمانی کوردی و پلەی (سێیەم) لەسەر ئاستی کۆلیژی پەروەردەی بنەڕەتی بەدەستهێناوە . • لە (دە یەکەمەکانی دەرچووی زانکۆیە لەسەر ئاستی هەرێمی کوردستان لە (زمانی کوردی) بۆ ساڵی (2010) . • ناوی لە (تابلۆی شانازی) یەکەمەکانی زمانی کوردی تۆمارکراوە. • لە ساڵی (2010) وەك مامۆستا لە قوتابخانەی (ئاقوبانی خواروو- پەروەردەی شەقڵاوە) لە وەزارەتی پەروەردە دامەزراوە. • دواتر لە ساڵی (2011) ڕاژەی گواستراوەتەوە بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی - زانکۆی صلاح الدین- کۆلیژ پەروەردەی بنەڕەتی- بەشی زمانی کوردی و وەك (یاریدەدەری توێژەر – معید) دەستبەکاربووە. • دواتر لە ساڵی (2014) دەستی بە خوێندنی ماستەر کردووە ، لە زانکۆی ڕاپەڕین – فاکەڵتی پەروەردەی قەڵادزێ– بەشی زمانی کوردی .

	• لە 2016/6/4 گفتوگۆی نامەکەی بەناونیشانی (شێوازی شیعری هاوچەرخی کوردی – کرمانجی ناوەڕاست –لە ساڵانی 1980-1991 دا) کراوە و بە پلەی (زۆرباش) وەرگیراوە و بڕوانامەی (ماستەر)ی لە ئەدەبی هاوچەرخی پێبەخشراوە. • لە ڕۆژنامە و گۆڤارەکان چەند وتارێکی لە بواری (کۆمەڵایەتی ، رۆشنبیری ، پەروەردەیي ، ئەدەبی) بڵاوکردۆتەوە . • لەماوەی کارکردنیدا بەشداربووە لە چەندین خوول: لەوانە (توانستی کۆمپیوتەر، زمانی ئینگلیزی ، ڕێگاکانی سەرکەوتن لە ژیان ، پێگەیاندنی سەرکردە، زمانی فارسي ، ڕێگاکانی وانە ووتنەوە... ...) • ئەندامە لە چەندین کۆمەڵە و دەستەي ڕیکخراوەيي حکومي / ناحکومي. • دووساڵ لە مامۆستا بووە لە بەشی زمانی کوردی - کۆلیژی پەروەردەی بنەڕەتی – زانکۆی صلاح الدین- هەولێر • لە 11/ 10/ 2018 ، نازناوي زانستی (مامۆستای یاریدەدەر)ی پێبەخشراوە. ئێستاش مامۆستایە لە بەشی زمانی کوردی - کۆلیژی پەروەردەی شەقڵاوە – زانکۆی صلاح الدین- هەولێر.
9. وشە سەرەکییەکان:	چەمک و پێناسەی ئەدەب ، ڕەگەزەکانی ئەدەب چەمک و زاراوەی ژانر ، سەرەتایەک بۆ ژانرە ئەدەبییەکان ژانرەکان : (شیعر و پەخشان) شیعری لیریک ، شیعری داستانی ، شیعری شانۆگەری ، شیعری فێرکرن ئەدەبیاتی زاری کرمانجی سەروو : شیعر / جزیری ، خانی. جۆرەکانی پەخشان / ژانرەکانی پەخشان لە ڕووی هونەرییەوە : (چیرۆک و ڕۆمان ، ووتار ، ژیننامە ، دواندەری ... هتد)

10. ناوەڕۆکی گشتی کۆرس:

میللەتان هەموویان خاوەن مێژوو و سنوور و کلتور و زمانی تایبەت بە خۆیانن ، هەر لەم گۆشە نیگایەشەوە ئەدەبەکەیان ڕەنگدانەوە و گوزارشت کردنە لە خۆیان و شارستانیەتەکەیان .
کوردیش وەک هەر میللەتێکی تری ئەم جیهانە بوونی هەیە ، ئەگەرچی تاوەکو ئێستاش خاوەن کیانێکی سەربەخۆ نییە ئەویش بەهۆی چەندین هۆکار (دەرەکی ، ناوەکی) ، بەڵام ئەمە نەک بۆتە هۆی لاوازی ئەدەبەکەی ، بەڵکو هونەر و ئەدەبی کوردی دەوڵەمەندتر و بەپێزتر کردووە و خاوەنی چەندین شاعیر و ئەدەبنووس و پەخشان نووسی لێهاتووە، کە ئەمەش بۆ زرنگی و زیندووەتی نەتەوەی کورد دەگەڕێتەوە .

بەشێوەیەکی گشتی باس لە ژانرەئەدەبییەکان (شیعر – پەخشان) دەکرێ و لەوێشەوە ژانرە ئەدەبییەکانی کوردی دەخرێنە ڕوو و بە بەڵگە و نموونەوە ، ئەمەش دەروازەیەک بۆ قوتابیان دەکاتەوە کە زیاتر ئاشنای بواری ئەدەبی ببن .

11. ئامانجەکانی بابەتی کۆرس :

بەگشتی ئامانج لە وتنەوەی ئەم بابەتە ئاشناکردنی قوتابیانە بە ژانرە ئەدەبییەکان ، چونکە ژانرە ئەدەبیەکان ، وەک دڵۆپەکانی دەریای ئەدەبن ، چونکە تیایدا باس لە هونەرەکانی ئەدەب بە گشتی و کوردی بەتایبەتی دەکرێ و تەواوی ئەدەبەکەمان لە ژێر جۆر و ژانرەئەدەبییەکان پۆلێن دەکرێن ، ئەمەش قوتابی ئامادەدەکات کە لە بابەت یا لە پۆلەکانی تر بتوانن سوودی لێ ببینن بە تایبەت لە بابەتەکانی (ڕێبازە ئەدەبیەکان ، ئەدەبی نوێ ، ئەدەبی هاوچەرخ ، ئەدەبی بەراوردکاری ، ڕەخنەی ئەدەبی ... هتد) لەگەڵ ئەوانەشدا ئامانج و مەبەستی تایبەتی و سەرەکی لە خوێندنی ئەم بابەتە ، ئەوەیە کە :قوتابیان جۆر و ژانرەکانی ئەدەب و ڕەگەز و بنەماکانیان بزانن و بناسن ، تاوەکو لەم ڕێگەوە شارەزای نوسینی شێوازی ژانرەکان ببن و پەرە بە تواناکانییان بدەن یان بتوانن لە ڕووی هونەرییەوە دەقە ئەدەبیەکان هەڵسەنگێنن ، بە پێگیربوون بە بنەمای هونەری و لە ڕووی پێکهاتە و جۆر و ڕەگەزەوە ، ئەویش بەسوود وەرگرتن لە چەمک و زاراوەکا لە ڕەخنەی ئەدەبی .

12. ئەرکەکانی قوتابی:

ئەرکەکانی قوتابی بۆ ئەم بابەتە بریتین لە :

ئامادەبوون لە وانەکان , پابەندبوون بە فەلسەفەی ڕیگاکانی وانەوتنەوەی مامۆستا , ئەنجامدانی تاقیکردنەوە , ئامادەکردنی سیمنار و ڕاپۆرتی پەیوەندیدار بە بابەتەکە , بەشداری کردن لە بابەتی ڕۆژانە .

13. ڕێگای وانەوتنەوە و هۆیەکانی فێرکردن:

ڕێگای وانەوتنەوە و ڕێگای گفتوگۆ و ڕێگای پرسینەوە .

هۆیەکانی فێرکردنیش بریتین لە ؛ ئامادەکردنی بابەتەکە بە پاوەرپۆینت ، داتاشۆ , سەرچاوەی بەردەست لە پەتووک و گۆڤار و ڕۆڤار و ڕۆژنامە , پێنوس و تەختە و کەرەستەکانی تری بەردەست .

14. هەڵسەنگاندن :

تاقیکردنەوەی وەرزی یەکەم ٢٠ نمرە + تاقیکردنەوەی وەرزی دووەم ٢٠ نمرە = ٤٠ نمرە کۆششی ساڵانە .

تاقیکردنەوەی کۆتایی وەرزی خوێندن = ٦٠ نمرە

کۆی گشتی = ١٠٠ نمرە

15. دەرئەنجامەکانی فێربوون:

لە کۆتایی قوتابی دەگاتە ئەو ئەنجام و مەبەستەی کە شارەزاییەکی باش پەیدا دەکات لە بابەتی ژانرە یەدەبیەکان .

دواتر ئەو قوتابیانەی کە حەز لەم بوارە واتە هەر ژانرێکی ئەدەبی دەکەن بە سوودوەرگرتن لەو زانست و زانیاریانەی کە لەپۆل لەکاتی وانەوتنەوە و لە خوێندنەوە لە سەرچاوەکان وەری دەگرێت دەرگای بۆ واڵا دەکات کە لەم ڕێگایەوە شارەزایی نوسینی شێوازی ژانرەکان ببێ و پەرە بە تواناکانی بدات یان دەتوانێ لە ڕووی هونەریەوە دەقە ئەدەبیەکان بناسێت و دواتر هەڵیان بسەنگێنێت بە پێگیربوون بە بنەمای هونەری و لە ڕووی پێکهاتە و جۆر و ڕەگەز ، ئەویش بە سوود وەرگرتن لە چەمک و زاراوەکانی ڕەخنەی ئەدەبی دواتر بڵاوی بکاتەوە و پاداشتی ماددی و مەعنەوی لەبەرامبەردا وەربگرێت .

16. لیستی سەرچاوەکان :

١. ئەدەبی کوردی و هونەرەکانی ئەدەب ، شکوریە رسول ، چاپی یەکەم ، چاپخانەی وەزارەتی خوێندنی باڵا ، ١٩٨٩.

٢. تیۆری ئەدەب ، شکری عزیز ، و. سەردار گەردی ، چاپی یەکەم ، چاپخانەی ماردین ، هەولێر ٢٠١٠.
٣. دەقی ئەدەبی ، فواد رشید ، چاپی یەکەم ، چاپخانەی ئاراس ، ٢٠٠٧.
٤. بەرەو ئاستانەی چیرۆک ، گۆشە نیگاکان ، عبدالله سراج ، چاپخانەی سەردەم ، سلێمانی ، ٢٠٠٧.
٥. رۆمان ، پێناسە : بنەما ، تێبینی ، عبدالله سراج ، گۆڤاری کاروان ، ژ١٠٨ ، ١٩٩٧.
دەروازەیەك بۆ رەخنەی ئەدەبی نوێی کوردی ، د.هیمداد حوسێن ، هەولێر ، 2010 .
٦. رۆژنامەوانی کوردی (سەردەمی کۆماری کوردستان 1943-1947 ، د.هیمداد حوسێن ، 2008 .
٧. قوتابخانە ئەدەبیەکان ، رەزا سەید حوسین ، و/حمە کریم عارف ، 2006 .
٨. گەڕان بەدوای شیعر و شیعریەتدا ، عەتا قەرەداغی ، سلیمانی ، 2009 .
٩. بنیاتی شانۆی کوردی ، لە بلاوکراوەی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان ، 1996 .
١٠. ئەدەبی بەراوردکاری ، عەزیز گەردی ، زانکۆی سەلاحەددین ، 1987 .
١١. مێژووی ئەدەبی کوردی ، مارف خەزنەدار ، 1851-1914 ، سالی 2004 .

17. بابەتەکانی کۆرس: ناوی مامۆستای وانەبێژ : کامران ابابکر خضر

هەفتەکان	بابەتەکان	کاتەکەی
یەکەم	ناساندنی کۆرس بووك	2 کاتژمێر
دووەم	چەمکی ئەدەب و ژانرەکانی و مێژووي دەرکەوتنیان	2 کاتژمێر
سێیەم	دەروازەیەک بۆ ئەدەبیاتی جیهانی	2 کاتژمێر
چوارەم	پێناسە جیاوازەکانی ئەدەب لە رووی مێژووەوە ، رەگەزەکانی ئەدەب	2 کاتژمێر
پێنجەم	چەمکی ژانرە ئەدەبییەکان	2 کاتژمێر
شەشەم	شیعر و مێژووی دەرکەوتنی	2 کاتژمێر
حەوتەم	جۆرەکانی شیعر	2 کاتژمێر
هەشتەم	شیعری لیریکی	2 کاتژمێر
نۆیەم	شیعری ئیپیك	2 کاتژمێر
دەیەم	ناوەرۆکی شیعری کوردی بەگشتی	2 کاتژمێر
یازدەیەم	تاقیکردنەوەی یەکەم	2 کاتژمێر
دوازدەیەم	پەخشان	2 کاتژمێر
سێزدەیەم	چەمکی پەخشان	2 کاتژمێر
چواردەیەم	هونەرەکانی پەخشان	2 کاتژمێر
پازدەیەم	چیرۆك	2 کاتژمێر
شازدەیەم	مێژووی چیرۆکی کوردی	2 کاتژمێر
حەڤدەیەم	رەگەز و پێکهاتە و جۆرەکانی	2 کاتژمێر
هەژدەیەم	رۆمان ، مێژووی رۆمانی کوردی	2 کاتژمێر
نۆزدەیەم	رەگەز و پێکهاتە و جۆرەکانی	2 کاتژمێر
بیستەم	وتار	2 کاتژمێر
بیست و یەکەم	جۆر و تایبەتمەندیەکانی	2 کاتژمێر
بیست و دووەم	تاقیکردنەوەی دووەم	2 کاتژمێر
بیست و سێیەم	گوتار / دواندەری ، جۆر و تایبەتمەندیەکانی	2 کاتژمێر

بیست و چوارەم	شانۆگەری ، مێژووی شانۆگەری	2 کاتژمێر
بیست و پێنجەم	سەرەتایەک بۆ شانۆگەری کوردی و جۆر و تایبەتمەندیەکانی	2 کاتژمێر
بیست و شەشەم	ژیننامە و جۆر و تایبەتمەندیەکانی	2 کاتژمێر

18. نموونەی تاقیکردنەوە:

سەرۆکایەتی زانکۆی سەلاحەددین/هەولێر
کۆلێژی پەروەردە- شەقلاوە
بەشی زمانی کوردی

بابەت : ژارە ئەدەبییەکان
ڕێککەوت: / / ٢٠١٩ ، ڕۆژ : شەمە
ماوەی تاقیکردنەوە : (کاتژمێر)

بەوردی وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەوە:
پ١/ مەبەست لە وتار چییە و تایبەتمەندییەکانی چین؟
پ٢/ لە ئەدەبی کوردیدا شیعر کۆنترە ، یان پەخشان ، بۆچی؟
پ٣/ ئەدەب چییە و ڕەگەزەکانی کامانەن؟